

**Misiunea de control:
Eligibilitatea statutului de șomer pentru beneficiarii de
AS/APRA din r-nul Cimișlia**

INSPECTORATUL SOCIAL DE STAT

CONȚINUT

LISTA ACRONIMELOR.....	3
1. Informație de context general	4
2. Scopul și obiectivele misiunii de control	6
3. Baza legală de reglementare.....	6
4. Sfera de abordare a controlului. Proceduri și tehnici de colectare a probelor de control	6
5. Constatări și concluzii.....	7
5.1 Observații generale referitoare la șomerii incluși în eșantionul de control	7
5.2 Observații cu privire la ofertele de muncă în raionul Cimișlia.....	7
5.3 Sinteza constatărilor:	8
5.3.1. Abateri constatate în procesul de aplicare a Procedurii de elaborare și implementare a planurilor individuale de angajare a șomerilor	8
5.3.2. Abateri constatate în procesul de înregistrare cu statut de șomer și scoatere din evidență a șomerilor	9
5.3.3. Abateri constatate în procesul de implementare a procedurii de intermediere a muncii.....	11
5.3.4. Abateri constatate în procesul de ținere și completare a dosarelor șomerilor	16
6. Concluzii generale	16
7. Măsuri și recomandări dispuse urmare controlului efectuat.....	17

Anexă:
Tabele nr. 1 – 8

LISTA ACRONIMELOR

MMPS	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
ATAS	Agenția Teritorială de Asistență Socială
STAS	Structura Teritorială de Asistență Socială
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
STOFM	Subdiviziunea Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă Cimișlia
APL	Autoritatea Publică Locală
SIAAS	Sistemul Informațional Automatizat „Asistența Socială”
AS	Ajutorul Social
APRA	Ajutorul pentru perioada rece a anului
PIA	Plan individual de angajare
ISS	Inspectoratul Social de Stat

1. Informație de context general

Legea nr. 133/2008¹ definește dreptul la ajutor social ca un venit minim garantat asigurat de stat prin acordarea unei prestații bănești în vederea reducerii sărăciei și „garantarea de oportunități egale familiilor defavorizate”.

Totodată, unul din obiectivele legii, care a fost bine conturat în ultimele modificări ale legii, este de a promova autonomia în rândul persoanelor apte de muncă și eliminarea dependenței de plățile de AS a șomerilor prin stimularea acestora de a se încadra în câmpul muncii.

Astfel, scopul acordării prestațiilor sociale familiilor social-vulnerabile este de a le scoate de sub povara constrângerilor financiare, concomitent, încurajând eforturile beneficiarilor de ajutor social de a-și depăși condiția de persoane asistate social prin stimularea angajării adulților capabili de muncă.

Cu toate că Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj conține dispoziții exprese adresate beneficiarilor de a participa la serviciile pentru stimularea forței de muncă și de formare profesională ca o condiție prealabilă pentru incluziunea socială, puțini beneficiari de ajutor social sunt integrați pe piața muncii.

Cadrul normativ cu privire la modul de stabilire și acordare a AS¹, prevede expres condițiile de eligibilitate în cazul membrilor familiilor care se declară cu statut ocupațional de șomer la depunerea cererii pentru acordarea ajutorului social, și anume, aceștia trebuie să fie înregistrați la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă și să nu refuze participarea la activitățile de interes comunitar.

Dreptul la AS pentru familiile cu membri șomeri încetează în cazul în care șomerul a refuzat:

- a) *neîntemeiat un loc de muncă corespunzător oferit de subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă;*
- b) *neîntemeiat participarea la una dintre măsurile active de ocupare a forței de muncă oferite de subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă;*
- c) *în mod repetat prestarea unor activități de interes comunitar;*
- d) *semnarea acordului de prestare a activităților de interes comunitar.*

Dreptul la AS încetează începând cu luna în care a fost înregistrat refuzul, iar familia nu are dreptul la depunerea unei noi cereri de acordare a ajutorului social pe o perioadă de 6 luni² consecutive din luna stopării dreptului la ajutor social/ ajutor pentru perioada rece a anului.

Concomitent, legislația Republicii Moldova³ prevede că **șomer** este considerată persoana aflată în căutarea unui loc de muncă, care întrunește cumulativ următoarele condiții:

- 1) *are vârsta cuprinsă între 16 ani și vârsta stabilită pentru obținerea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă;*

¹ Legea nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social și HG 1167/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social - *plata ajutorului pentru perioada rece a anului a fost exclusă din programul de ajutor social începînd cu luna septembrie 2023 (prin LP261 din 17.08.23, MO351-354/15.09.23 art.622; în vigoare 15.09.23)*

² *Pînă la modificările prevederilor art. 12, alin. (11) al Legii nr. 133 din 13.06.2008 cu privire la ajutorul social, intrate în vigoare la data de 31.01.2024 familia nu avea dreptul la depunerea unei noi cereri pe o perioadă de 3 luni consecutive din luna stopării dreptului la ajutor social.*

³ Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, art.20

- 2) este aptă pentru prestarea unei munci;
- 3) nu are un loc de muncă;
- 4) nu studiază la o formă de învățământ cu frecvență;
- 5) caută activ un loc de muncă atât în mod individual, cât și prin intermediul subdiviziunii teritoriale și este disponibilă să înceapă activitatea de muncă;
- 6) este înregistrată cu statut de șomer la subdiviziunea teritorială.

Persoana care nu și-a găsit un loc de muncă în primele 12 luni de la înregistrarea statutului de șomer se consideră șomer de lungă durată.

Persoana înregistrată cu statut de șomer, sub riscul pierderii acestui statut, este obligată:

- 1) să se prezinte o dată la 30 de zile calendaristice, conform programării, la subdiviziunea teritorială la care este înregistrată, precum și la solicitarea acesteia, pentru a primi sprijin în vederea încadrării în muncă;
- 2) să participe la interviuri cu angajatorii în legătură cu perspectivele de angajare, organizate de subdiviziunea teritorială sau din propria inițiativă;
- 3) să participe la serviciile și măsurile active de ocupare a forței de muncă;
- 4) să prezinte, o dată la 30 de zile calendaristice, raportul privind activitățile realizate în căutarea unui loc de muncă, pe suport de hârtie sau în format electronic, la adresa de e-mail a subdiviziunii teritoriale, anterior vizitei la aceasta sau în ziua vizitei, conform modelului aprobat de Agenția Națională⁴;
- 5) să accepte locul de muncă corespunzător;
- 6) să informeze subdiviziunea teritorială la care este înregistrată despre orice schimbare a condițiilor ce au determinat acordarea statutului de șomer, în termen de 3 zile lucrătoare de la apariția schimbării;
- 7) să informeze subdiviziunea teritorială cu privire la rezultatul interviului cu angajatorul, în termen de 10 zile calendaristice de la data eliberării Fișei de repartizare pentru ocuparea unui loc corespunzător de muncă, prin telefon sau adresa de e-mail, și să prezinte, la următoarea vizită, fișa completată de angajator⁵.

În procesul de stabilire și plată a AS, confirmarea statutului de șomer pentru membrul/ membrii familiei se efectuează prin intermediul SIAAS.

Astfel, pct.14 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social stipulează că „SIAAS” confruntă datele introduse de către angajații structurii teritoriale de asistență socială cu datele livrate de alte sisteme informaționale, inclusiv al „Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă”.

În perioada februarie - martie 2024, Inspectoratul Social de Stat a organizat și desfășurat o misiune de control la STOFM Cimișlia, pentru a identifica riscurile și deficiențele, care au impact direct asupra stabilirii dreptului la AS:

- a) în procesul de înregistrare și menținere în statut a șomerilor - membri ai familiilor beneficiare de AS;
- b) deficiențele în aplicarea cadrului legal de către angajații STOFM responsabili de înregistrarea cererii de șomaj și de conlucrarea cu beneficiarul în procesul de căutare a unui loc de muncă;

⁴ Art.20 al.(4), lit.c1) introdusă prin LP302 din 26.10.23, MO404-407/31.10.23 art.703; în vigoare 31.01.24

⁵ Art.20 al.(4), lit.f) introdusă prin LP302 din 26.10.23, MO404-407/31.10.23 art.703; în vigoare 31.01.24

- c) deficiențe de procesare în sistemul informațional a datelor cu privire la refuzul șomerului a unui loc de muncă sau refuzul de participare la măsuri active de ocupare.

2. Scopul și obiectivele misiunii de control

Scopul Misiunii: Controlul eligibilității statutului de șomer pentru beneficiarii de AS din r-nul Cimișlia.

Obiective:

1. Verificarea modului de implementare a prevederilor actelor normative în procesul de înregistrare/evidență/scoatere din evidență a șomerilor înregistrați la STOFM Cimișlia;
2. Stabilirea neregulilor (cazurilor de fraudă și eroare) în procesul de evidență a șomerilor admise din cauza exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor funcționale de către angajații STOFM Cimișlia, care au impact la stabilirea și acordarea ajutorului social;
3. Identificarea soluțiilor de remediere a deficiențelor stabilite în cadrul controlului și dispunerea de măsuri relevante înlăturării deficiențelor constatate.

3. Baza legală de reglementare

Controlul desfășurat la STOFM Cimișlia a avut loc în temeiul:

- o Ordinului directorului Inspectoratului Social de Stat nr. 09 din 29.01.2024 cu privire la misiunea de control în raionul Cimișlia;
- o Legii cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008;
- o Legii cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj nr. 105 din 14.06.2018;
- o Hotărârii Guvernului nr. 1276 din 26.12.2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă;
- o Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1167 din 16.10.2008;
- o Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Social de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 802 din 28.10.2011.

4. Sfera de abordare a controlului. Proceduri și tehnici de colectare a probelor de control:

Eșantionul selectat pentru misiunea de control este reprezentat de 58 șomeri din 17 localități/comune ale raionului Cimișlia care s-au aflat timp îndelungat în statut de șomer în perioada anilor 2019 – 2024, după cum urmează:

Nr. ord.	Localitatea	Numărul de șomeri selectați
1.	or. Cimișlia	3
2.	s. Batîr	2
3.	s. Cenac	3
4.	s. Ciucur-Mîngir	2
5.	com. Codreni	8
6.	com. Gradiște	2
7.	s. Iurievca	3
8.	s. Ivanovca Nouă	1
9.	com. Lipoveni	2
10.	s. Mihailovca	3
11.	com. Porumbrei	1

12.	s. Sagaidac	8
13.	s. Satul Nou	2
14.	s. Selemet	1
15.	s. Suric	1
16.	s. Topala	11
17.	s. Zloți	5

Activitățile de control au fost realizate conform *Metodologiei cu privire la organizarea și desfășurarea misiunii de control inopinat a eligibilității statutului de șomer pentru beneficiarii de AS/APRA din raionul Cimișlia*, fiind aplicate următoarele tehnici de control:

a) Confirmarea prin interceptarea din SIAAS a datelor privind aflarea la evidența ANOFM a șomerilor/membri ai familiilor beneficiare de AS/APRA incluși în eșantionul de control;

b) Analiza în baza de date a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră a informației privind traversarea frontierei de stat de către membrii familiei incluși în cerere, cu statut de șomer în vederea stabilirii cazurilor de menținere nejustificată în statut de șomer a persoanelor plecate peste hotare;

c) Analiza informației incluse în Registrul de evidență al șomerilor și fișele șomerilor din sistemul informațional și cele pe format de hîrtie.

5. Constatări și concluzii

5.1 Observații generale referitoare la șomerii incluși în eșantionul de control:

În baza analizei datelor din 128 de dosare ale celor 58 șomeri incluși în eșantionul de control se constată următoarele:

Vârsta medie a șomerului	43 ani
Cel mai vârstnic șomer	66 ani
Cel mai tânăr șomer	19 ani
Cea mai lungă perioadă de aflare în statutul de șomer	57 de luni în 5 ani și o lună (2019 - 2024)

5.2 Observații cu privire la ofertele de muncă în raionul Cimișlia:

În perioada anilor 2019 - 2023 la STOFM Cimișlia au fost înregistrate **2665 locuri vacante**. Conform Rapoartelor statistice prezentate de către STOFM, în perioada menționată au fost plasați în câmpul muncii 1430 șomeri, fiind ocupate 54% locuri de muncă din totalul locurilor vacante înregistrate.

Anul	Numărul total de șomer înregistrați	Șomeri plasați în câmpul muncii pe parcursul anului	Pondere șomerilor angajați	Locuri de muncă vacante înregistrate pe parcursul anului	Pondere locurilor de muncă ocupate
2019	457	354	77%	574	62%
2020	388	224	58%	310	72%
2021	481	316	66%	612	52%
2022	481	264	55%	610	43%
2023	462	272	59%	559	49%

5.3 Sinteza constatărilor:

Constatări și concluzii formulate în procesul de control prin prisma neconformităților identificate:

5.3.1. Abateri constatate în procesul de aplicare a *Procedurii de elaborare și implementare a planurilor individuale de angajare a șomerilor*⁶:

Reieșind din analiza celor 128 dosare ale șomerilor (incluse în planul de control) se constată că în 86 cazuri au fost elaborate planuri individuale de angajare (în continuare PIA).

Pentru 15 șomeri care au fost profilați în grupurile celor care necesită intensitate medie și înaltă a măsurilor de promovare a ocupării forței de muncă nu au fost întocmite PIA (în total **16 cazuri**)⁷.

Urmare analizei celor 86 PIA se constată următoarele:

–73 PIA elaborate de către STOFM Cimișlia **nu reflectă continuitatea acțiunilor** înscrise la rubrica „Măsuri active și servicii planificate” în realizarea scopului propus contrar prevederilor pct.16 din Procedura de elaborare și implementare a planurilor individuale de angajare a șomerilor, care stipulează: „Angajatul STOFM notează în PIA electronic în Jobless și pe suport de hârtie informația despre situația privind implementarea măsurilor de promovare a ocupării forței de muncă, data realizării, precum și informația privind nerealizarea acțiunilor planificate, după caz.”;

–8 PIA **nu au fost revizuite** urmare expirării termenului de 6 luni de la elaborare contrar prevederilor pct.4 din Procedura de elaborare și implementare a planurilor individuale de angajare a șomerilor, care stipulează: „Durata PIA este egală cu 6 luni calendaristice de la data elaborării acestuia, cu posibilitatea de extindere” în cazul în care șomerul nu a fost angajat în muncă;

–17 PIA din cele analizate **au fost elaborate cu depășirea termenului de elaborare a planului**⁸, fiind emise începând cu a 3-a pînă la a 7-a vizită a șomerului la STOFM, contrar prevederilor pct. 9 din Procedura de elaborare și implementare a planurilor individuale de angajare a șomerilor: „PIA se elaborează maxim la a doua vizită a șomerului la STOFM”;

–2 PIA **nu au fost semnate de către șomer**⁹, contrar prevederilor pct. 13 din Procedura de elaborare și implementare a planurilor individuale de angajare a șomerilor, care stipulează: „După completarea informațiilor în Jobless, PIA este tipărit într-un singur exemplar, semnat de către șomer și de angajatul STOFM, după care se anexează la dosarul șomerului”. Conform prevederilor pct. 14: „PIA care nu sunt semnate de șomer sau de angajatul STOFM sunt considerate nule”;

–**Procedura de evaluare a progresului în implementarea PIA nu se realizează** la nivel de STOFM, contrar prevederilor pct. 15 din Procedura de elaborare și implementare a planurilor individuale de angajare a șomerilor, care prevede: „Evaluarea progresului în implementarea PIA se realizează prin:

- 1) analiza nivelului de îndeplinire a acțiunilor incluse în PIA;
- 2) monitorizarea antrenării șomerului în măsurile de promovare a ocupării forței de muncă planificate în PIA;
- 3) determinarea cauzelor eșecului de implementare a acțiunilor din PIA;
- 4) revizuirea termenelor de realizare a acțiunilor planificate”.

Analiza efectuată denotă că Procedura de elaborare și implementare a planurilor individuale de

⁶ „Procedura de elaborare și implementare a planurilor individuale de angajare a șomerilor” aprobată prin Ordinul ANOFM nr. 66 din 18.11.2019

⁷ Anexa – **Tabel nr. 1** Lipsa planului individual de angajare

⁸ Anexa – **Tabel nr. 2** Depășirea termenului de elaborare a planului individual de angajare

⁹ Anexa – **Tabel nr. 3** Planuri individuale de angajare nesemnate de către șomer

angajare a șomerilor nu este respectată de către specialiștii STOFM Cimișlia, planurile individuale de angajare elaborate și anexate la dosarul șomerilor fiind întocmite în mod formal.

Respectiv, elaborarea în mod formal a planurilor individuale de angajare a șomerilor, precum și lipsa unei monitorizări stricte a nivelului de îndeplinire a acțiunilor incluse în planurile elaborate, afectează în mod direct conlucrarea cu șomerul în ceea ce privește angajamentul:

- a) șomerului de a participa la măsurile de promovare a ocupării forței de muncă;
- b) STOFM de a antrena șomerul în măsurile de promovare a ocupării forței de muncă.

5.3.2. Abateri constatate în procesul de înregistrare cu statut de șomer și scoatere din evidență a șomerilor

5.3.2.1. Monitorizarea evidentei șomerilor

– Programarea vizitelor pentru prezentarea șomerului la STOFM

A fost constatat **un caz**¹⁰ de programare a datei pentru următoarea vizită contrar termenului stabilit conform prevederilor **art. 20 alin (4) lit. a) din Legea 105/2018**, care stipulează: „*Persoana înregistrată cu statut de șomer, sub riscul pierderii acestui statut, este obligată să respecte condițiile următoare: a) să se prezinte lunar, conform programării, la subdiviziunea teritorială la care este înregistrată, precum și la solicitarea acesteia, pentru a primi sprijin în vederea încadrării în muncă;...*”

Data următoarei vizite se programează la un termen de 34 zile.

– Neprezentarea șomerului la termenul programat

În 39 dosare au fost constatate **56 cazuri** de neprezentare a șomerului la STOFM în termenul programat pentru vizită¹¹, contrar prevederilor stipulate la **art. 20 alin (4) lit. a) din Legea 105/2018**. În toate aceste cazuri șomerii prezentându-se la vizită mai târziu, depășind termenul cu până la 31 zile calendaristice.

– Menținerea neîntemeiată în statut a șomerilor

În **2 cazuri**, șomerii, pe parcursul perioadei de evidență, au refuzat neîntemeiat participarea la măsurile active de ocupare a forței de muncă, fiind menținuți în continuare în statut în mod nejustificat¹², contrar prevederilor **art. 21 alin.(1) lit. m) din Legea 105/2018**, care stipulează: „*Persoanele înregistrate cu statut de șomer sînt scoase din evidență, pierzându - și statutul de șomer la data constatării următoarelor situații:... ..m) refuzului neîntemeiat de a participa la măsurile active de ocupare a forței de muncă;...*”. Impactul financiar estimativ la stabilirea și acordarea prestațiilor sociale este reflectat în tabelul nr. 5.1 din Anex.

În aceste cazuri de către specialiștii STOFM nu au fost fixate motivele refuzului de participare la măsurile active de ocupare a forței de muncă în conformitate cu cerințele **pct. 24 din HG 1276/2018**¹³.

Totodată, se constată, lipsa unor prevederi care ar defini și delimita clar motivele refuzului neîntemeiat al șomerului de a participa la măsuri active de ocupare a forței de muncă. Astfel, cazurile de refuz invocate de către șomer se consideră întemeiate la propria discreție a specialiștilor STOFM.

¹⁰ Cazul șomerului Leorda Elena (perioada 06.11.2019 – 02.06.2020)

¹¹ Anexa, **Tabel nr. 4** Neprezentarea șomerului la termenul programat pentru următoarea vizită la STOFM

¹² Anexa, **Tabel nr. 5, 5.1** Menținerea în statut a șomerilor care au refuzat neîntemeiat participarea la măsuri active

¹³ Hotărârii Guvernului nr. 1276 din 26.12.2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă

Într-un alt **caz**, șomerul, pe parcursul perioadei de evidență, nu s-a prezentat neîntemeiat mai mult de 60 zile de la data ultimei vizite, fiind menținut în continuare în statut în mod nejustificat¹⁴. În acest caz șomerul nu a prezentat dovada unui motiv întemeiat în conformitate cu prevederile **art. 21 alin. (2) al Legii 105/2018**: „Se consideră întemeiată neprezentarea la subdiviziunea teritorială mai mult de 60 de zile calendaristice dacă aceasta a avut loc din următoarele motive:

- a) concediul medical, conform certificatului confirmativ;
- b) decesul rudelor de gradul I și II;
- c) situații de forță majoră.”

Impactul financiar estimativ la stabilirea și acordarea prestațiilor sociale este reflectat în tabelul nr. 5.2 din Anexă.

– Organizarea vizitelor de conlucrare cu șomerul în perioada aflării acestuia peste hotare

Au fost constatate **2 cazuri**¹⁵ de înregistrare a vizitei șomerului, cu aplicarea semnăturii olografe a șomerului la data aflării acestuia peste hotarele țării. Astfel:

În primul caz:

În perioada 16.06.2022 – 12.06.2023 șomerul s-a aflat peste hotare, timp în care, la data de 26.12.2022 a fost luat la evidență la STOFM Cimișlia pentru o perioadă de 2 zile, iar în fișa șomerului, la *Notele de conlucrare*, au fost înregistrate în mod fictiv 2 vizite (fiind aplicată semnătura șomerului în dreptul fiecărei vizite), după cum urmează:

- la data de 26.12.2022 – șomerul a fost informat privind piața muncii;
- la data de 27.12.2022 – intermedierea muncii, precum și eliberarea fișei de repartizare pentru ocuparea locului de muncă vacant.

De asemenea, la data de 28.12.2022 – în Jobless a fost înregistrat rezultatul fișei de repartizare: angajarea în câmpul muncii a șomerului, conform înscrisurilor din *Înștiințarea privind încadrarea în muncă* completată de către angajator - șomerul fiind exclus din evidență la data de 28.12.2022 în legătură cu încadrarea în muncă.

În al doilea caz:

În perioada 06.05.2023 – 29.05.2023 șomerul s-a aflat peste hotare, timp în care, în fișa șomerului, a fost înregistrată în mod fictiv vizita șomerului la STOFM la data de 15.05.2023 cu eliberarea fișei de repartizare pentru ocuparea locului de muncă propus de STOFM. La data de 16.05.2023 șomerul a fost exclus din evidență în legătură cu încadrarea în muncă în urma repartizării de către STOFM.

Conform informației prezentate de către angajatori echipei de control se constată că înscrisurile din *Înștiințarea privind încadrarea în muncă*, nu corespund realității, în cadrul entității nefiind înregistrate ordine de angajare pe numele acestor șomeri în perioadele respective.

Luarea la evidență, repartizarea pentru ocuparea unui loc de muncă și angajarea șomerului în timpul aflării acestuia peste hotarele țării, precum și înscrisurile false în *Notele de conlucrare cu șomerul* denotă conlucrarea fictivă a specialiștilor STOFM atît cu șomerul cît și cu angajatorul.

¹⁴ Anexa, **Tabel nr. 5, 5.2** Menținerea în statut după expirarea a 60 zile calendaristice de neprezentare neîntemeiată la SOFM Cimișlia de la data ultimei vizite

¹⁵ Bătrînac Dionisie (perioada 26.12.2022 – 28.12.2022) și Cauta Anatolie (perioada 20.02.2023 – 16.05.2023)

5.3.2.2. Scoaterea din evidență a șomerilor

– *Scoaterea din evidență a șomerilor după depășirea termenului de neprezentarea mai mult de 60/30 de zile calendaristice de la data ultimei vizite*

Din cele 48 cazuri de scoatere din evidență a șomerilor urmare a neprezentării neîntemeiate la STOFM mai mult de 60/30 zile calendaristice în **42 cazuri** s-a constatat scoaterea din evidență cu depășirea termenului stabilit de la 1 la 38 zile calendaristice¹⁶.

Pentru **1 caz** scoaterea din evidență după depășirea a 60 zile de neprezentare neîntemeiată de la data ultimei vizite a dus la menținerea nejustificată în statut a șomerului pentru următoarea lună, fapt care a avut impact financiar la stabilirea și acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului (*impactul financiar estimativ este reflectat în tabelul nr. 6 din Anexă*).

– *Scoaterea din evidență a șomerilor încadrați în muncă în calitate de zilieri*

În **2 cazuri**¹⁷ a fost constatat faptul că, urmare a repartizărilor pentru ocuparea locului de muncă (fișe de repartizare eliberate conform ofertelor înaintate de către angajatori), angajatorii au încadrat în muncă șomerii în calitate de zilieri, fapt care duce la scoaterea din evidență a șomerilor cu încălcarea prevederilor **art. 21 alin. (1¹), lit. b) din Legea 105/2018** care stipulează:
„ *Persoanele înregistrate cu statut de șomer nu sunt scoase din evidență:*

a) pe perioada angajării temporare, până la 3 luni;

b) pe perioada exercitării în calitate de zilier a activităților necalificate cu caracter ocazional.

5.3.3. Abateri constatate în procesul de implementare a procedurii de intermediere a muncii

5.3.3.1. Cazuri de angajare a șomerilor aparent fictive

Au fost constatate **47 cazuri**¹⁸ de angajare fictivă a **29 șomeri** ca urmare a eliberării fișelor de repartizare în perioada anilor 2019 – 2023 de către specialiștii STOFM.

Pentru toate cele 47 cazuri înscrisurile din *Înștiințările privind încadrarea în muncă* a șomerilor nu au fost confirmate de către angajatori, în cadrul entității nefiind înregistrate ordine de angajare pe numele acestor șomeri în perioadele respective.

Totodată, echipa de control a verificat datele în SI Serviciul Fiscal de Stat (SFS), fiind constatat faptul că șomerii în cauză nu au avut angajări în perioadele respective.

 Completarea de către angajatori a Înștiințărilor privind încadrarea în muncă cu date false privind angajarea șomerilor (cu referire la numărul ordinului de angajare și data angajării), ar presupune o înțelegere între specialiștii STOFM și angajator în vederea înregistrării fictive a angajărilor. Acest fapt duce la creșterea artificială a numărului de angajări a șomerilor înregistrate de către STOFM.

În **2 cazuri** din totalul celor constatate a fost depistat faptul că specialiștii STOFM au eliberat fișe de repartizare pentru ocuparea unui loc de muncă șomerilor care erau deja încadrați în câmpul muncii. Atît în *Notele de concluzare* cu șomerul, cît și în SI a fost înregistrat rezultatul fișelor de repartizare - angajarea în câmpul muncii a șomerului (conform înscrisurilor din *Înștiințarea privind încadrarea în muncă* completată de către angajator). Astfel:

¹⁶ Anexa, *Tabel nr. 6* Scoaterea din evidență din motivul neprezentării neîntemeiate mai mult de 60/30 zile calendaristice de la data ultimei vizite

¹⁷ Bunescu Elena (perioada 03.11.2022 – 05.05.2023) și Bunescu Victor (perioada 10.11.2022 – 05.05.2023)

¹⁸ Anexa, *Tabel nr. 7* Cazuri aparent fictive de angajare a șomerilor de către STOFM Cimișlia

În primul caz:

Persoana, fiind salariată (*angajată în cadrul ÎS „Întreprinderea Silvo-Cinegetica” în perioada februarie 2019 – iunie 2019*) a fost înregistrată cu statut de șomer la data de 01 februarie 2019.

Pe parcursul perioadei de aflare la evidență, în Notele de conlucrare cu șomerul au fost înregistrate activități de intermediere a muncii, inclusiv fiind eliberată Fișa de repartizare pentru ocuparea unui loc de muncă vacant la Primăria Gura Galbenei în calitate de paznic, cu angajare în baza Ordinului nr. 29 din 12.06.2019 (conform înscrisurilor din *Înștiințarea privind încadrarea în muncă* completată de către angajator). Astfel, la data de 12.06.2019 șomerul a fost scos din evidența STOFM în legătură cu încadrarea în muncă.

În al doilea caz:

În perioada aflării la evidență (09.11.2020 – 16.02.2021) șomerul (conform datelor SFS) **în luna ianuarie 2021** s-a angajat (de sine stătător) în calitate de infirmieră la *IMSP Spitalul clinic municipal Gheorghe Paladi*, realizând venit din salarizare în perioada ianuarie 2021 – februarie 2022.

Totodată, la data de 15.02.2021 (aflându-se în continuare cu statut de șomer) a fost repartizat pentru ocuparea unui loc de muncă la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia, în calitate de asistent personal, cu angajare în baza ordinului nr. 58-p din 16.02.2021 (conform înscrisurilor din *Înștiințarea privind încadrarea în muncă* completată de către angajator).

Astfel, la data de 16.02.2021 șomerul a fost scos din evidența STOFM în legătură cu încadrarea în muncă.

 Înregistrarea cu statut de șomer, menținerea în statut, precum și repartizarea pentru ocuparea unui loc de muncă a persoanelor care au fost deja angajate (de sine stătător) denotă o comunicare defectuoasă a specialiștilor STOFM cu șomerii, fapt care are impact direct asupra implementării corecte a acțiunilor și măsurilor de promovare a ocupării forței de muncă.

5.3.3.2. Lipsa rezultatului urmare eliberării fișelor de repartizare pentru ocuparea locului de muncă

În 87 fișe personale ale șomerilor din totalul celor 128 fișe verificate, a fost înregistrată eliberarea de către STOFM Cimișlia a 63 fișe de repartizări și 76 propuneri pentru ocuparea unui loc de muncă¹⁹.

a) Analiza rezultatelor fișelor de repartizare denotă că urmare eliberării celor 63 fișe de repartizare pentru ocuparea unui loc de muncă au fost înregistrate în total 51 angajări dintre care, în baza verificărilor efectuate au fost confirmate doar 4 angajări. Astfel, urmare eliberării celor **63 fișe de repartizare** pentru ocuparea unui loc de muncă (*în perioada 2019 – 2023*) au fost înregistrate următoarele rezultate:

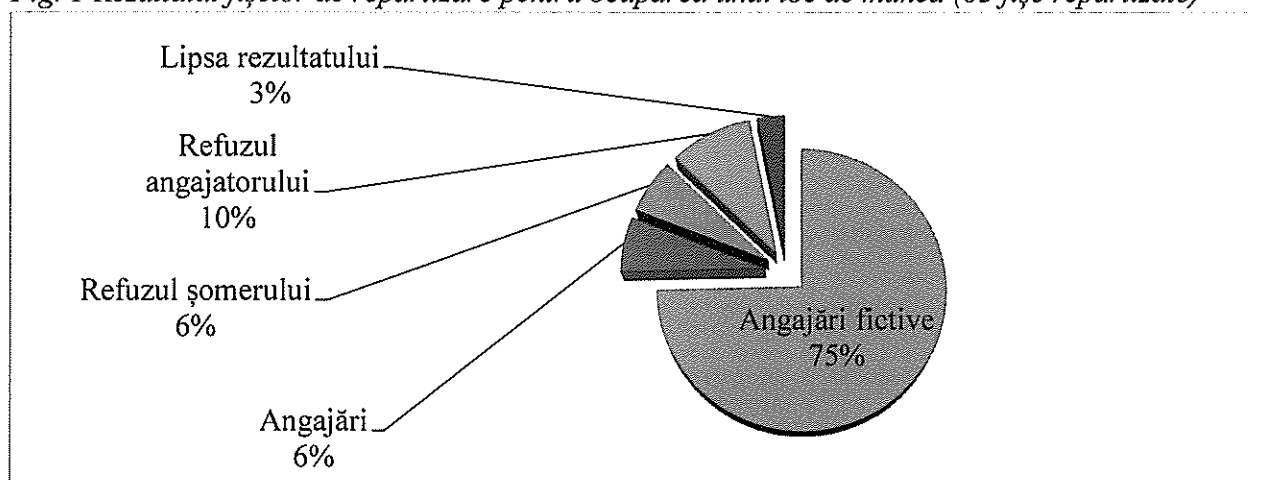
- **4 șomeri au fost angajați** în câmpul muncii;

¹⁹ Anexa, *Tabel nr. 7.1* Rezultatele fișelor de propunere/repartizare pentru ocuparea locului de muncă

- în **6 cazuri** s-a înregistrat refuzul angajatorului;
- în **4 cazuri** a fost înregistrat refuzul șomerului de a ocupa locul de muncă oferit de STOFM;
- **2 cazuri**, după eliberarea fișelor de repartizare, STOFM a pierdut legătura cu șomerii. Pentru aceste cazuri nu a putut fi stabilit motivul neprezentării șomerului la STOFM, aceștia fiind scoși din evidență din motivul neprezentării neîntemeiate la STOFM mai mult de 60 de zile de la data ultimei vizite.

➔ **Cazurile de neprezentare a șomerului la angajator ca urmare eliberării fișei de repartizare, și pierderea ulterioară a legăturii cu STOFM, denotă că persoana nu caută activ un loc de muncă, neîntreținând condițiile prevăzute la art. 20 alin. (1), lit. e) din Legea 105/2018 (caută activ un loc de muncă atât în mod individual, cât și prin intermediul subdiviziunii teritoriale și este disponibilă să înceapă activitatea de muncă).**

Fig. 1 Rezultatul fișelor de repartizare pentru ocuparea unui loc de muncă (63 fișe repartizate)

b) Analiza dosarelor șomerilor denotă că specialiștii STOFM Cimișlia nu respectă prevederile stipulate în *Procedura de intermediere a muncii aprobată prin Ordinul ANOFM nr. 22 din 05.03.2019* referitor la eliberarea Fișelor de propunere pentru ocuparea locului de muncă.

Conform prevederilor pct. 12 din Procedura sus-menționată: „*pct.12. În vederea prestării serviciilor de intermediere a muncii persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă /șomerilor, specialistul subdiviziunii teritoriale întreprinde următoarele acțiuni:*

... *subpct. 6) în cazul în care locul de muncă este corespunzător, eliberează șomerului Fișa de repartizare pentru ocuparea locului de muncă, conform modelului din Anexa nr. 1, pentru a fi prezentată angajatorului;*

subpct. 7) în cazul în care locul de muncă nu este corespunzător în totalitate eliberează șomerului Fișa de propunere pentru ocuparea locului de muncă, conform modelului din Anexa nr. 2...”

Astfel, a fost constatat, că la propunerea unui loc de muncă nu este eliberată Fișa de propunere pentru ocuparea locului de muncă, informația despre propunerea făcută șomerului este înregistrată în *Notele de conlucrare* cu șomerul pe format de hîrtie, în unele cazuri fără a fi înregistrată în SI Jobless.

Au fost constatate și cazuri în care informația cu privire la locurile de muncă vacante propuse a fost înregistrată doar în SI Jobless, contrar prevederilor pct. 12 din Procedura sus-menționată,

care stipulează: „În vederea prestării serviciilor de intermediere a muncii persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă /șomerilor, specialistul subdiviziunii teritoriale întreprinde următoarele acțiuni:

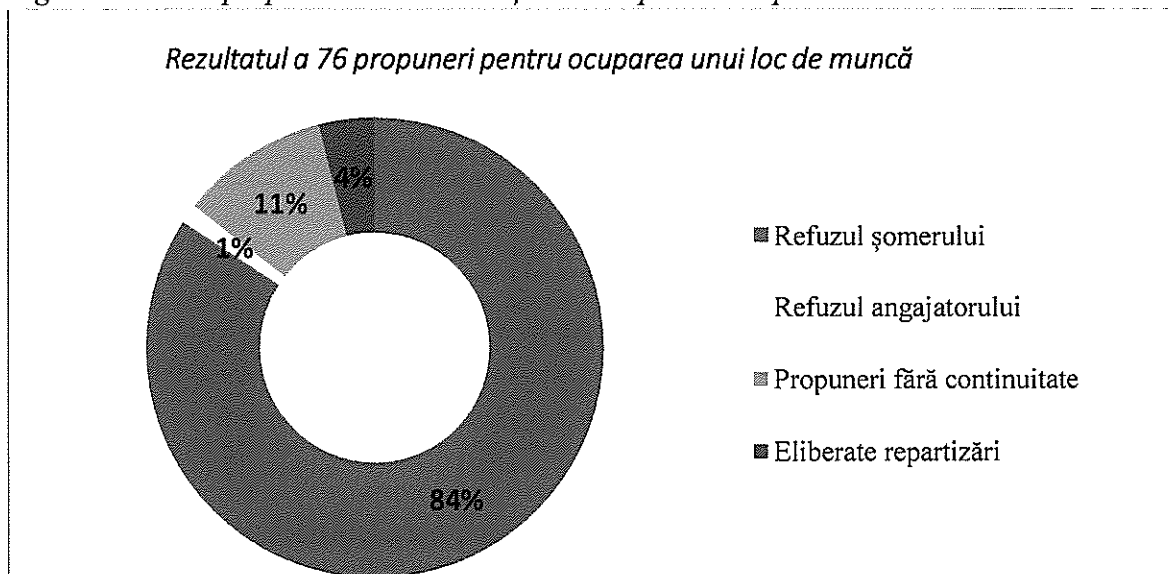
... **subpct. 10)** înregistrează în Jobless informația privind locurile de muncă vacante propuse și fișele de repartizare eliberate șomerului;

subpct. 11) face înscrieri în dosarul șomerului privind fișele de propuneri oferite și fișele de repartizare eliberate șomerului, iar acesta ia cunoștință cu informația respectivă, aplicând semnătura în Notele în perioada de conlucrare cu șomerul, conform modelului din Anexa nr. 3...”

În contextul dat, menționăm că, urmare celor **76 propuneri** pentru ocuparea unui loc de muncă (în perioada 2019 – 2023) au fost înregistrate următoarele rezultate:

- într-un caz s-a înregistrat refuzul angajatorului;
- în **64 cazuri** a fost înregistrat refuzul șomerului de a ocupa locul de muncă propus de STOFM;
- în **8 cazuri** propunerile pentru ocuparea locului de muncă înregistrate de către specialiștii STOFM nu au avut continuitate, rezultatul privind locurile vacante propuse șomerilor nu a fost documentat în conformitate cu prevederile **Procedurii de intermediere a muncii**;
- în rezultatul a 3 propuneri pentru ocuparea unui loc de muncă au fost eliberate fișe de repartizare.

Fig. 1 Rezultatul propunerilor înaintate șomerilor pentru ocuparea unui loc de muncă vacant

Urmare analizei dosarelor șomerilor a fost observată situația în care șomerii refuză repetat propunerile pentru ocuparea unui loc de muncă vacant, invocând diferite motive considerate întemeiate de către specialiștii STOFM (distanța mare dintre localitatea în care își are domiciliul și localitatea în care este înregistrată oferta de muncă, copii minori la întreținere, ș.a.).

c) Încălări de procedură care afectează continuitatea procesului de intermediere a muncii:

- Lipsa la dosar a Înștiințărilor privind încadrarea în muncă

Verificarea administrativă a dosarelor denotă lipsa în **2 cazuri** a Înștiințărilor privind încadrarea în muncă, contrar prevederilor pct. 12, subpct. 13) din Procedura de intermediere a muncii, care stipulează că specialiștii subdiviziunii teritoriale „...discută cu

angajatorul referitor la modalitățile de informare privind rezultatele interviului de angajare, inclusiv despre necesitatea completării Înștiințării privind încadrarea în muncă, conform modelului din Anexa nr. 4 și prezentării /transmiterii acesteia subdiviziunii teritoriale în decurs de 3 zile de la data desfășurării interviului de angajare, prin următoarele metode: vizită la subdiviziunea teritorială, prin telefon, fax, e-mail...”.

Conform prevederilor pct. 21 din Procedura de ținere și completare a dosarelor șomerilor aprobată prin Ordinul ANOFM nr. 21 din 05.03.2019 după acordarea serviciilor de intermediere a muncii la dosar se anexează înștiințările privind încadrarea în muncă cu rezultatele notate de angajator. Totodată, unele din înștiințări privind încadrarea în muncă anexate la dosarele șomerilor nu conțin informația deplină referitor la rezultatul interviului de angajare, acestea fiind acceptate de către specialiștii STOFM cu informație lipsă sau incompletă privind datele angajatorului (lipsa semnăturii, ștampilei, denumirii agentului economic, funcția acestora), data interviului, ș.a.

– **Lipsa declarației de refuz a locului de muncă corespunzător**

În conformitate cu prevederile pct. 24 alin. 16) din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 1276/2018²⁰ cazurile de refuz a ocupării unui loc de muncă corespunzător sunt documentate prin prezentarea înștiințării cu înregistrarea refuzului șomerului sau a **declarației de refuz al locului de muncă** completată de către șomer: „Constatarea cazurilor prevăzute la art. 21 alin. (1) din Lege se face, după caz, prin prezentarea de către șomer a certificatelor confirmative în original sau în copie ori a declarației pe proprie răspundere, prin extragerea de către angajații Agenției a informației confirmative din sistemele informaționale ale altor instituții, prin stabilirea de către subdiviziunea teritorială sau prin informarea de către șomer în regim on-line, prin telefon, e-mail, fax, în următoarele situații: ...16) refuzul neîntemeiat a două locuri de muncă corespunzătoare, oferite de subdiviziunea teritorială la care este înregistrat șomerul – înștiințare cu refuzul șomerului al locului de muncă sau declarația de refuz al locului de muncă, conform modelului aprobat prin ordin al directorului Agenției.”

Analiza dosarelor a scos în evidență **4 cazuri** de refuz al șomerului a unui loc de muncă corespunzător, în lipsa **declarației de refuz a șomerului al locului de muncă** propus de STOFM.

– **Raportul cu privire la activitățile realizate în căutarea unui loc de muncă – nu reflectă o informație relevantă în confirmarea căutării unui loc de muncă de către șomer**, nefiind completate următoarele rubrici:

- oferte de locuri de muncă studiate;
- modalitatea de comunicare cu angajatorul;
- rezultatul căutării.

Completarea în mod formal de către șomeri a Raportului cu privire la activitățile realizate în căutarea unui loc de muncă demonstrează, o dată în plus, lipsa inițiativei în căutarea unui loc de muncă în mod individual.

Totodată, acceptarea de către specialiști a Rapoartelor care nu conțin date relevante referitor la activitățile realizate pe parcursul unei luni de zile de către șomer diminuează importanța acestui document, având impact direct asupra responsabilizării șomerilor în ceea ce privește căutarea unui loc de muncă în mod individual.

²⁰ Hotărârea Guvernului 1276 din 26.12.2018, Anexa nr. 1 „Procedura de înregistrare cu statut de șomer și scoatere din evidență a șomerilor”

5.3.4. Abateri constatate în procesul de ținere și completare a dosarelor șomerilor

În procesul de verificare a dosarelor șomerilor au fost constatate următoarele abateri:

- Fișa șomerului pe format de hârtie necompletată - a fost constatată lipsa semnăturii șomerului în fișa personală – *Notele de conlucrare* – un caz; lipsa semnăturii specialistului subdiviziunii teritoriale în *Cererea pentru înregistrarea cu statut de șomer* – 3 cazuri; aplicarea semnăturii șomerului în *Notele de conlucrare* pe format de hârtie în lipsa mențiunilor privind tipul serviciilor oferite – 2 cazuri, fapt ce contravine prevederilor stipulate în *Procedura de ținere și completare a dosarelor șomerilor*²¹: ... *pct. 5*: „*Cererile, formularele – tip sau alte documente anexate la dosar trebuie să conțină toate cîmpurile completate, conform legislației.*”;
- Lipsa mențiunilor în *Notele de conlucrare* pe format de hârtie privind durata vizitei, precum și data următoarei vizite;
- Neconcordanța datelor din fișa electronică cu cea pe format de hârtie – 8 cazuri;
- Lipsa documentelor confirmative care ar demonstra motivul excluderii din evidență a șomerului în cazurile în care acesta a fost plasat în cîmpul muncii de sine stătător sau pleacă peste hotare – 17 cazuri²².

6. Concluzii generale:

Controlul eligibilității statutului de șomer pentru beneficiarii de AS/APRA din r-nul Cimișlia a permis:

- a) efectuarea unei analize a modului de implementare a prevederilor actelor normative în procesul de înregistrare/evidență/scoatere din evidență a șomerilor înregistrați la STOFM Cimișlia din familiile beneficiare de AS/APRA;
- b) identificarea neregulilor admise în procesul de evidență și conlucrare cu șomerii care au impact la stabilirea și acordarea ajutorului social și/sau ajutorului pentru perioada rece a anului.

Încălcările admise de către angajații STOFM Cimișlia, constatate în cadrul prezentei misiuni de control, au înregistrat un impact financiar în valoare estimativă de 30941,00 lei acordat sub formă de prestații sociale (AS și APRA).

Urmare analizei efectuate în cadrul prezentei misiuni de control se constată că, la nivel de STOFM, există și anumite probleme de ocupare a șomerilor la nivel comunitar legate de:

- 1) oportunități limitate de educație și ocupare a forței de muncă în localitățile de domiciliu ale șomerilor;
- 2) lipsa locurilor de muncă la nivelul comunității care ar exclude dificultăți la deplasarea șomerului la locul de muncă. Majoritatea angajatorilor au sediul în centrul raional sau se află la o distanță considerabilă față de domiciliul șomerului;
- 3) imposibilitatea repartizării șomerilor pentru ocuparea locurilor de muncă vacante din cauza lipsei experienței de muncă și nivelul scăzut de educație al șomerilor care nu corespunde cu cerințele angajatorilor;

²¹ „*Procedura de ținere și completare a dosarelor șomerilor*” aprobată prin Ordinul ANOFM nr. 21 din 05.03.2019

²² Anexa, *Tabel nr. 8* Nereguli procedurale în procesul de ținere și completare a dosarelor

- 4) lipsa dorinței șomerilor de a participa la măsuri active de ocupare a forței de muncă. Motivele invocate fiind problema transportului la deplasarea la cursuri de formare, întrucât unitățile de învățământ care organizează aceste formări se află, în majoritatea cazurilor, în municipii sau centre raionale la o distanță mare de domiciliul șomerului;
- 5) lipsa interesului în căutarea unui loc de muncă cu invocarea existenței unor circumstanțe care împiedică șomerul în plasarea în câmpul muncii (*de fapt motivul înregistrării statutului de șomer fiind bazat pe interesul includerii în programul de ajutor social*).

7. Măsuri și recomandări dispuse urmare controlului efectuat:

Ministerului Muncii și Protecției Sociale în comun cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, se recomandă:

Examinarea și identificarea soluțiilor de asigurare a conformității funcționale a Sistemului Informațional ANOFM cu prevederile cadrului normativ (HG nr. 1167/2008), dat fiind faptul că în sistemul informațional al ANOFM, în care se administrează evidența și procedura de conlucrare cu șomerul, nu se înregistrează propunerile și refuzurile pentru participarea șomerului la măsurile active de ocupare a forței de muncă, acestea fiind în strictă legătură cu statutul ocupațional care acordă eligibilitate șomerului pentru a beneficia de AS/APRA.

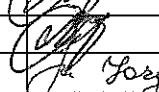
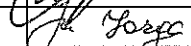
Agenciei Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, se recomandă:

Întreprinderea măsurilor de consolidare a capacităților profesionale și a responsabilității specialiștilor STOFM Cimișlia, în scopul eficientizării procesului de conlucrare cu șomerii și angajatorii din raza teritoriului administrativ în care activează.

Prezentul raport se remite:

- Dlui **Alexei BUZU**, Ministrul Muncii și Protecției Sociale
- Dnei **Raisa DOGARU**, Directoarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă
- Dnei **Anastasia SÎRBU**, șefa Direcției pentru ocuparea forței de muncă Cimișlia

Membrii echipei de control

Funcția deținută	Nume Prenume	Semnătură	Data
Șefa Direcției Inspekția Prestațiilor de Asistență Socială - coordonator al echipei de control	Alina Dașcov		26.03.24
Inspector principal	Elena Pleșco		26.03.24
Inspector superior	Mariana Iorga		26.03.24

Anexă: 16 (șaisprezece) file

Directoarea Inspectoratului Social de Stat
Angela CHIRILOV

